

Befolkningens utbildning 2005

UF0506

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa och legala uppgifter	2
A.1 Ämnesområde	2
A.2 Statistikområde	2
A.3 SOS-klassificering	2
A.4 Statistikansvarig	2
A.5 Statistikproducent	2
A.6 Uppgiftsskyldighet	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik	3
A.11 Statistik användning	3
A.12 Uppläggning och genomförande	4
A.13 Internationell rapportering	4
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B Kvalitetsdeklaration	5
B.0 Inledning	5
B.1 Innehåll	5
1.1 Statistiska målstorheter	5
1.1.1 Objekt och population	5
1.1.2 Variabler	6
1.1.3 Statistiska mått	7
1.1.4 Redovisningsgrupper	7
1.1.5 Referenstider	7
1.2 Fullständighet	7
B.2 Tillförlitlighet	7
2.1 Tillförlitlighet totalt	7
2.2 Osäkerhetskällor	8
2.2.1 Urval	8
2.2.2 Ramtäckning	8
2.2.3 Mätning	8

2.2.4	Svarsbortfall	8
2.2.5	Bearbetning	8
2.2.6	Modellantaganden	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	10
B.3	<i>Aktualitet</i>	10
3.1	Frekvens	10
3.2	Framställningstid	10
3.3	Punktlighet	10
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	10
4.1	Jämförbarhet över tiden	10
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	14
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	14
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	15
5.1	Spridningsformer	15
5.2	Presentation	15
5.3	Dokumentation	15
5.4	Tillgång till primärmaterial	15
5.5	Uppl ynningstjänster	15

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Befolkningens utbildning

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Tillhör (SOS)

Ja

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostersgatan 23
Kontaktperson: Michael Karlsson
Telefon: 019-17 60 00
Telefax: 019-17 70 80
E-post: ua@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostersgatan 23
Kontaktperson: Michael Karlsson
Telefon: 019-17 60 00
Telefax: 019-17 70 80
E-post: ua@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Registret avidentifieras efter insamlingen och sparas i SCB:s arkiv.

A.9 EU-reglering

EU-reglering saknas.

A.10 Syfte och historik

Statistiken över befolkningens utbildning mäter utbildningsnivå och utbildningsinriktning. Statistiken bygger på individregistret Befolkningens utbildning - i dagligt tal kallat Utbildningsregistret (UREG). Registrets första version avsåg förhållandena per 1985-12-31. Därefter genomförs årliga uppdateringar. Före 1985 togs detaljerad och totalräknad statistik över utbildningsnivå fram i samband med folk- och bostadsräkningarna 1930 respektive 1970.

Till statistiken över befolkningens utbildning är också knutet vård och utveckling av Svensk utbildningsnomenklatur SUN, som är den officiella svenska klassificeringen av utbildningsnivå- och utbildningsinriktning (fr.o.m. årgång 2000 av Utbildningsregistret används den nya versionen av SUN – SUN 2000 – se avsnitt 4.1 om viktiga förändringar).

A.11 Statistikanvändning

Användare av statistiken är bl.a. Utbildningsdepartementet, Skolverket, Högskoleverket, SCB:s prognosinstitut, CSN, arbetsmarknadens organisationer, länsstyrelser och kommuner.

Statistiken över befolkningens utbildning används som underlag för utbildningsplanering både på nationell och regional nivå - statistik över befolkningens utbildning i olika regioner behövs bl.a. för en effektiv fördelning av samhällets utbildningsresurser. Statistiken används också för internationella jämförelser och vid internationell rapportering. Årlig sambearbetning med SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS) ger information om utbildningssituationen inom olika delar av arbetsmarknaden.

Utbildningsbakgrund är en viktig socioekonomisk variabel. Därför används Utbildningsregistret ofta i forskningsprojekt inom skilda områden, t.ex. arbetsmarknad, integration och medicin.

Statistiken över befolkningens utbildning har dessutom ett stort allmäninformativt värde.

A.12 Uppläggnings- och genomförande

Utbildningsregistrets population hämtas från Registret över totalbefolkningen (RTB), version 31/12 respektive år. Populationen består av i Sverige folkbokförda personer i åldern 16-74 år. Det finns tankar på att hämta uppgifter om högsta utbildning för personer äldre än 74 år från tidigare versioner av utbildningsregistret. Detta är av resursskäl inte genomfört ännu.

Uppgifter om genomgångna utbildningar rapporteras kontinuerligt till SCB från landets skolor och utbildningsanordnare, och läggs efter bearbetning in i Utbildningsregistret vid den årliga uppdateringen. Exempel på sådana uppgiftskällor är register över avgångna från grund- och gymnasieskola och Universitets- och högskoleregistret. Uppgifter från folk- och bostadsräkningar (FoB 70 och FoB 90) och administrativa register utanför SCB används också som uppgiftskällor. Uppgifter om utbildning utanför Sverige kommer i första hand från folk- och bostadsräkningar samt enkätundersökningar riktade till nyinvandrade utrikes födda. Fr.o.m. 1999 genomförs en sådan enkät årligen.

Utländska utbildningar:

Folk- och bostadsräkningen 1990 antas ha fångat upp stor del av utländska utbildningar t.o.m. 1990. Under 1995 genomfördes en enkät till utrikes födda personer som saknade uppgift om utbildning i Utbildningsregistret, i syfte att komplettera folk- och bostadsräkningen 1990. Under 1999 genomfördes en invandrarenkät i syfte att hämta in uppgifter om utbildning för i första hand dem som invandrat under åren 1995-1999. Fr.o.m. 1999 genomförs årligen en enkät till nyinvandrade utrikes födda personer som saknar uppgift om utbildning i Utbildningsregistret. Nya möjligheter att inhämta uppgifter om utrikes föddas utländska utbildningar undersöks.

A.13 Internationell rapportering

Uppgifter över utbildningsnivå- och inriktning rapporteras till bl.a. OECD och Eurostat genom Arbetskraftsundersökningarna (AKU), som i sin tur hämtar uppgifter från Utbildningsregistret. Statistik över befolkningens utbildning ingår i Nordisk statistisk årsbok.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

I skrivande stund finns inga planer på förändringar till kommande undersökningar.

B Kvalitetsdeklaration

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

I SCB:s MIS 2001:1 Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik ges generella beskrivningar och definitioner av SCB:s kvalitetsbegrepp och de olika kvalitetskomponenterna, se http://www.scb.se/Grupp/Metod/Dokument/QM_Kombinat.pdf

B.0 Inledning

Statistiken över Befolkningens utbildning beskriver utbildningsnivån i riket. Eftersom statistiken är totalräknad kan den redovisas på detaljerad regional nivå. Statistiken bygger på registret Befolkningens utbildning (Utbildningsregistret) som har förts sedan 1985 och som därefter uppdateras årligen. Före 1985 togs detaljerad och totalräknad statistik fram över utbildningsnivå i samband med folk- och bostadsräkningarna 1930 respektive 1970.

Uppgifter om befolkningens utbildningsnivå finns inlagda i Sveriges Statistiska Databaser, som är tillgängliga via Internet (<http://www.scb.se>). Regionala tabeller på läns-, kommun-, och kommundsnivå kan beställas i särskild ordning (http://www.scb.se/templates/Standard_76710.asp)

Specialbearbetningar av olika slag genomförs dessutom på uppdrag av olika användare.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De viktigaste målstorheterna i undersökningen är antalet och andelen personer inom olika utbildningsnivåer och inriktningar till och med vårterminen respektive år. Statistiken redovisas efter exempelvis kön och ålder.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av i Sverige stadigvarande bosatta personer i åldrarna 16 - 74 år vid respektive årsskifte. Objekt är således individer i Sveriges befolkning.

1.1.2 Variabler

Variabler avseende utbildning från utbildningsregistret version 2006-01-01

Högsta utbildningsnivå (enligt SUN 2000) för avklarade utbildningar fram till och med vårterminen 2005.

- Utbildningsinriktning för högsta utbildning (enligt SUN 2000).
- Examensår
- Examenskommun

Avklarade utbildningar omfattar endast reguljär utbildning; exempelvis grund- och gymnasieskola, komvux, högskola/universitet, kvalificerad yrkesutbildning (KY), övrig studiemedelsberättigad eftergymnasial utbildning, arbetsmarknadsutbildning m.m.

Personalutbildning, kortare kurser av hobbykaraktär och annan icke-formell utbildning, som exempelvis lärlingsutbildningar, fångas inte upp i Utbildningsregistret.

Uppgifter om avklarad utbildning har hämtats från följande register/källor

- Folk- och bostadsräkningen 1970
- Folk- och bostadsräkningen 1990
- Avgångna från grundskolan
- Avgångna från gymnasieskolan
- Högskoleregistret - examinerade, forskarexaminerade, poäng utan examen
- Högskoleverket - bedömd utländsk utbildning (fr.o.m. årgång 2000)
- KOMVUX-databas - komvux-poäng fr.o.m. 1988 (fr.o.m. årgång 2000)
- EXTAS (examinerade från vissa eftergymnasiala utbildningar som ej ingår i annan statistik)
- Grundvux, SFI (Svenska för invandrare)
- Socialstyrelsen - hälso- och sjukvårdspersonal (fr.o.m. årgång 2000)
- Jordbruksverket - legitimerade veterinärer
- AMS, arbetsmarknadsutbildning (fr.o.m. årgång 1999)
- Enkät till utrikes födda (årligen fr.o.m. årgång 1999)
- CSN
- AMS, arbetssökanderegister
- Försvarshögskolans studieadministrativa register (fr.o.m. årgång 2002)
- Försvarsmaktens personalregister (till årgång 2002)
- Folkhögskolan - erhållen grundläggande behörighet till högskolestudier (fr.o.m. årgång 2002)

Variabler som hämtas från Registret över totalbefolkningen (RTB) version 31/12 2005

- Kön
- Ålder
- Boendelän/kommun/församling /fastighet
- Födelselän (födelseland för utrikes födda)
- Födelseland
- Senaste invandringsår

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska storheterna utgörs av **totaler** och **kvoter**.

De totaler som redovisas är antalet personer med en viss utbildningsnivå/ utbildningsinriktning. Storheter av typen kvot redovisas främst i form av andelen personer med en viss utbildningsnivå/utbildningsinriktning. Storheterna redovisas efter ett antal gruppindelningar, vilka beskrivs i avsnitt 1.1.4.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Utbildningsnivå och utbildningsinriktning redovisas efter olika gruppindelningar och kombinationer av dessa. Viktiga redovisningsgrupper bildas utifrån följande variabler:

- Kön
- Ålder
- Län/kommun
- Födelseland

1.1.5 Referenstider

Utbildningsregistret avser den folkbokförda befolkningen i åldern 16 – 74 år vid respektive årsskifte, och avklarad utbildning till och med vårterminen före aktuellt årsskifte. Exempel: årgång 2005 avser befolkningen 2005-12-31 och avklarad utbildning till och med vårterminen 2005.

1.2. Fullständighet

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Ett statistikvärdes tillförlitlighet/osäkerhet beror på den totala avvikelser (totala felet) mellan skattningen och målstorheten. Denna totala avvikelse skulle kunna beskrivas enligt följande:

Totala felet = Urvalsfel + Täckningsfel + Bortfallsfel + Mätfel + Bearbetningsfel

Statistiken över befolkningens utbildning är totalräknad, vilket innebär att urvalsfel inte förekommer.

Variabelvärdena i statistiken över befolkningens utbildning baseras på en mängd olika statistikkällor och den totala kvaliteten är en funktion av dessa statistikkällors kvalitet.

Syftet med statistiken från utbildningsregistret är att beskriva utbildningsnivå och utbildningsinriktning gällande högsta utbildning för varje person i åldern 16 till 74 år i Sveriges befolkning. Fel kan exempelvis uppstå när någon avklarad utbildning saknas, när informationen om avklarade utbildningar är ofullständig t.ex. gällande utbildningens längd eller huvudsakligt innehåll, när prioriteringen av källorna till utbildningsregistret gör att högsta utbildning väljs på ett felaktigt sätt eller när högsta utbildning kodus enligt SUN 2000 på ett felaktigt sätt.

Uppgifter om högsta avklarade utbildning hämtas i första hand från källor/register som förmodas ha god kvalitet. Detta innebär att det har gjorts en prioritering av källorna efter hur kvaliteten i respektive källa antas vara.

Bortfallsfel bedöms utgöras av avklarade utbildningar som saknas, mätfel definieras som ofullständig information om avklarade utbildningar medan övriga exempel bedöms vara bearbetningsfel.

Med anledning av de stora förändringarna av Utbildningsregistret till version 2001-01-01 genomfördes en evalvering av uppgifterna om högsta genomförda utbildning för individerna i Utbildningsregistret version 2003-01-01. En mer detaljerad beskrivning av resultaten från evalveringen finns i publikationen, bakgrundsfakta inom området befolkning och välfärd 2006:4.

Skattningen av andelen rätt klassificerade i Utbildningsregistret var enligt evalveringen 85 procent för både utbildningsnivå och utbildningsinriktning. Andelen som klassificerades inom riktig utbildningsnivå ökade med längre utbildning. Exempelvis var andelen rätt klassificerade inom förgymnasial utbildning 77 procent jämfört med 84 procent för en treårig gymnasial utbildning och 99 procent för en eftergymnasial utbildning 3 år eller längre. När det fanns skillnad i utbildningsnivå mellan Utbildningsregistret och klassificeringen i evalveringsstudien hade utbildningsnivån oftast höjts ett steg i evalveringsstudien. Exempelvis hade majoriteten av de felaktigt klassificerade med förgymnasial utbildning i utbildningsregistret blivit klassificerade som gymnasial utbildning 2 år eller kortare i evalveringsstudien.

Skattningarna av fel i utbildningsregistret tydde på att antalet personer med förgymnasial utbildning överskattades medan antalet personer inom samtliga övriga utbildningsnivåer underskattades. Överskattningen av antalet personer med förgymnasial utbildning var nästan 20 procent medan underskattningen av antalet personer med gymnasial utbildning var ungefär 5 procent. Underskattningen av antalet personer med eftergymnasial utbildning låg mellan 15 och 18 procent.

Den vanligaste orsaken till fel i utbildningsregistret enligt evalveringsstudien var att den riktiga högsta utbildningen inte fanns med bland utbildningsregistrets källor. Detta fel omfattade tre fjärdedelar av de felaktigt klassificerade i utbildningsregistret. Detta kan bero på att utbildningen saknas bland utbildningsregistrets källor. För en femtedel av de felaktigt klassificerade utbildningarna var informationen om de avklarade utbildningarna ofullständig.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Utbildningsregistret är totalräknad statistik och är därmed inte behäftad med urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Målpopulationen för Utbildningsregistret utgörs av i Sverige stadigvarande bosatta personer i åldrarna 16 – 74 år vid respektive årsskifte. Rampopulation för Utbildningsregistret är samtliga folkbokförda personer i åldern 16-74 år enligt Registret över totalbefolkningen (RTB). I RTB förekommer i viss mån täckningsfel vilka består i att personer som enligt gällande regelverk skall vara folkbokförda inte är det (undertäckning) samt att personer är folkbokförda trots att de inte skall vara det (övertäckning).

Utvandrare förorsakar övertäckning om utflyttning inte anmäls. Genomförda studier tyder på att folkbokföringen och därmed RTB innehåller ett betydande antal personer som inte längre bor i landet. Detta är förmodligen den allvarligaste kvalitetsbristen i såväl folkbokföringen som RTB. Under år 2004 har studier gjorts där man försökt att skatta storleken på övertäckningen med hjälp av registerstatistik. En preliminär siffra pekar på en övertäckning på minst 35 000 personer.

2.2.3 Mätning

Utbildningsregistret består av flera olika källregister plus en större enkätundersökning riktad till utrikes födda. Mätfel kan uppstå i produktionen av varje enskilt källregister.

Syftet är att hämta in information om samtliga avklarade utbildningar för en individ via källregistren. Informationen kan avse utbildningsform, längd på utbildningen och huvudsakligt innehåll. Informationen bör vara tillräcklig för att kunna klassificera utbildningen enligt SUN 2000. Om information avseende längden på en viss utbildning saknas så kan mätfel uppstå. Ett exempel är att informationen i en uppgiftskälla avseende utbildning på gymnasial nivå är ofullständig avseende utbildningens längd. Utbildningen klassificeras då som 'kort gymnasial' för samtliga personer.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värden på en eller flera observationsvariabler (ex. registervariabler eller enkätfrågor) i en undersökning inte kan inhämtas.

- Saknas alla värden för ett objekt (individ, företag, skola etc.) är det fråga om **objektsbortfall**.
- Saknas enbart vissa värden, handlar det om **partiellt bortfall**.

I Utbildningsregistret förekommer att personer dels helt saknar uppgift om utbildning, dels saknar uppgift om en viss avklarad utbildning (men har uppgift avseende annan utbildning). Personer som aldrig har gått i skola redovisas också som bortfall/uppgift saknas. Ingen möjlighet finns dock att kontrollera vilka som saknar *uppgift om* utbildning och vilka som *helt saknar* utbildning.

I årgång 2005 av Utbildningsregistret saknar 1,7 procent av personerna i registret helt och hållet uppgift om utbildning. Andelen för utrikes födda är 8 procent, och 0,6 procent för inrikes födda.

Vissa utbildningar har inte rapporterats till Utbildningsregistret under vissa perioder. Exempel är folkhögskoleutbildning på gymnasial nivå under perioden

1990-2000 och många äldre kortare yrkesutbildningar på gymnasial nivå.

2.2.5 Bearbetning

Uppgifterna om utbildning från källregistren kodas enligt Svensk utbildningsnomenklatur (SUN 2000). Därefter läggs alla utbildningar i Utbildningsregistrets ackumulerade s.k. '**bruttofil**'. Med hjälp av prioriteringsregler väljs därefter den högsta utbildningen för varje person. Det är från denna '**personfil**' med varje persons för närvarande högsta utbildning de statistiska uppgifterna huvudsakligen hämtas.

Prioriteringsreglerna bygger på antaganden om kvaliteten i olika källregister. Detta kan leda till bearbetningsfel om den riktiga högsta utbildningen finns i ett källregister som är lågt prioriterat. Vid klassificeringen av utbildningsnivå och utbildningsinriktning enligt SUN 2000 kan det förekomma bearbetningsfel när Utbildningsregistret har använt uppgifter som översatts från gamla SUN till SUN 2000.

2.2.6 Modellantaganden

Statistiken beror inte av några andra modellantaganden än de som tidigare angivits.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått redovisas ej.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Årlig

3.2 Framställningstid

Statistiken publiceras senast fyra månader efter aktuellt årsskifte. Årgång 2005 av statistiken publicerades i slutet av april, och avser utbildningar avklarade till och med vårterminen 2005 för folkbokförda personer i åldern 16 – 74 år den 31 december 2005.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

SCB strävar hela tiden efter att öka Utbildningsregistrets kvalitet, t.ex. genom att nya källor kan användas. Detta gör att försiktighet måste iakttas vid studier av tidsserier.

Viktiga förändringar sedan 1985 (i kronologisk ordning):

- Utbildningsdata från Folk- och bostadsräkningen (FoB) 1990 används vid framställning av Utbildningsregistret fr.o.m. årgång 1990 och har förbättrat registrets kvalitet avsevärt. Vi vill uppmana till försiktighet vid

jämförelser mellan årgångarna 1985-1989 av registret och årgångar från 1990 och framåt, då de senare innehåller uppgifter om utbildning från FoB 90. (Versionerna 1990-12-31 och 1991-01-01 består av samma population, men den senare har uppdaterats med FoB 90-uppgifter).

Flera större omkodningar gjordes av exempelvis psykologer och receptarier.

- Smärre förändring av befintliga SUN-koder har skett efter 1990. Se MIS Systematisk SUN 1996:1.
- Uppgifterna samlas sedan 1993 in läsårsvis, vilket innebär att en årgång av Utbildningsregistret innehåller uppgifter om avklarade utbildningar t.o.m. vårterminen före aktuellt årsskifte.
Ex: Årgång 2003 innehåller avklarade reguljära utbildningar t.o.m. vårterminen 2003.
- Uppgifter om avklarade minst 20 högskolepoäng, insamlade via LADOK, har sedan årgång 1992 använts som källa i Utbildningsregistret. Täckningen i denna insamling har alltsedan 1993 blivit bättre och bättre, så effekterna av denna nya källa har successivt blivit större. (ungefär hälften av den ökning som skett för 'Kort eftergymnasial utbildning' under perioden 1993-98 kan förklaras av avklarade högskolepoäng utan examen.). Fr.o.m. årgång 2000 ingår summerade högskolepoäng i registret (se nedan).
- Våren 1995 genomfördes en enkät till drygt 100 000 personer födda utomlands vilka saknade uppgift i Utbildningsregistret. Årgångarna fr.o.m. 1994 har framställts med dessa uppgifter, vilket höjt registrets kvalitet ytterligare.
- Vid uppdateringen av årgång 1995 lades avgångna från grundskolans årskurs 9 från åren 1988-1995 in i Utbildningsregistrets bruttofil.
- Fr.o.m. årgång 1995 används administrativa uppgifter om utbildningsbakgrund för personer födda utomlands från Svenska för invandrare (SFI). Källan används p.g.a. kvalitetsbrister endast om uppgift om annan utbildning saknas, men är en av källorna för utbildningsbakgrund för personer födda utomlands.
- I årgång 1997 ingår utbildningsdata för arbetssökande från AMS s.k. HÄNDEL-databas åren 1994 och 1995 samt november 1996. Uppgiften inkluderas i Utbildningsregistret endast om annan utbildningsuppgift för personen saknas.
- I årgång 1997 ingår ett fåtal utbildningsdata från Statens Invandrarverk (SIV), STAMM-SYSTEMET åren 1995-1997 (uppgifter om personer som fått uppehållstillstånd). Uppgiften finns med endast om annan ut-

bildningsuppgift för personen saknas. Uppgifter om utbildning och utbildningslängd är ej obligatoriska i SIV:s STAMM-system. Detta medför att endast ett fåtal personer har uppgifter om sin utbildning.

- Fr.o.m. årgång 1997 ingår data om utbildningsbakgrund från CSN, VUXENSTUDIESTÖD. Uppgiften finns med endast om annan utbildningsuppgift för personen saknas.
- Fr.o.m. årgång 1997 finns utbildningsgrupper (SUNGrupper) inlagda i Utbildningsregistret.
- Fr.o.m. årgång 1998 ingår data från KY, Kvalificerad yrkesutbildning.
- Hösten 1999 genomfördes en enkät till drygt 60 000 utrikes födda personer vilka saknade uppgift i Utbildningsregistret. Årgångarna fr.o.m. 1999 har framställts med dessa uppgifter, vilket höjt registrets kvalitet ytterligare. Från och med 1999 är SCB:s enkät till utrikes födda, 'Utbildning i annat land än Sverige', årlig och omfattar personer i åldern 20-59 år som under året blivit folkbokförda.
- Från AMS register över arbetsmarknadsutbildningar hämtas fr.o.m. årgång 1999 av Utbildningsregistret utbildningskod och år då utbildningen avslutades. Uppgiften används för dem som har lägre nivå på övriga utbildningar i Utbildningsregistret. P.g.a. svårigheter att fastställa nivån på utbildningarna erhåller samtliga nivå 31 (gymnasial kortare än två år) enligt SUN 2000.
- Till årgång 2000 genomgick Utbildningsregistret större kvalitetshöjande förändringar vilket leder till ett tidsseriebrott och gör att jämförelser med tidigare årgångar av registret måste göras med stor försiktighet:

1) Svensk Utbildningsnomenklatur, SUN, anpassades genom nya SUN 2000 till den internationella nomenklaturen ISCED 97 (International Standard Classification of Education).

(På SCB:s webbplats finns en utförlig beskrivning av SUN 2000, samt en nyckel mellan gamla SUN och SUN 2000;
http://www.scb.se/templates/Standard_62591.asp)

2) Ett antal nya uppgiftskällor till Utbildningsregistret tillkom.
De nya källorna är:

- 'Summerade högskolepoäng fr.o.m. 1993 från Högskoleregistret'
- 'Summerade KOMVUX-poäng fr.o.m. 1988'
- 'Utländska utbildningar som bedömts av Högskoleverket'
- 'Socialstyrelsens register över hälso- och sjukvårdspersonal'
- 'Sökande till högskolan från Universitets- och Högskoleregistret'
- 'Grundmaterial från försök med samlade betygsdokument läsåret 98/99'

http://www.scb.se/templates/Standard_24024.asp För en fördjupad studie av tidsseriebrottet med kvantitativa mått på förändringar hänvisas den intresserade läsaren till en särskild analys:

<http://www.scb.se/statistik/UF/UF0506/dokument/MethodstudieslutverRev.pdf>

- Vid uppdateringen av årgång 2002 inhämtades uppgifter om militär utbildning från Försvarsmaktens personaladministrativa register (all militär personal anställd i april 2003).
- Ny uppgiftskälla fr.o.m. årgång 2002 är Försvarshögskolans studieadministrativa register (LADOK), med uppgifter om examinerade från Försvarshögskolans utbildningsprogram fr.o.m. 2000.
- Ny källa fr.o.m. årgång 2002 är uppgifter om personer som erhållit grundläggande behörighet till högskolestudier på folkhögskolan. Dessa får utbildningsnivån treårig gymnasial utbildning.
- Till årgång 2002 har uppgifter från AMS arbetssökanderegister använts.
- Nya uppgiftskällor fr.o.m. årgång 2003 är 1) Jordbruksverkets register över legitimerade veterinärer 2) Naturvetenskapligt basår fr.o.m. 1995 från Högskoleregistret
- Fr.o.m. årgång 2003 sambearbetas uppgiftskällan Samlat betygskommunikat i gymnasieskolan med uppgifter om komvux-studier.
- I data från Socialstyrelsen till årgång 2003 har revidering av SUN2000nivå-koden gjorts för vissa personer med äldre arbetsterapeututbildning och barnmorskeutbildning.
- Till årgång 2004 användes en ny engångskälla; SCB-enkäten 'Arbetsmarknaden för högutbildade utrikes födda' (ansv. Sinisa Sauli, SCB, AM/UA). Ca 3 600 enkätsvar används som källa. Här kunde specificerade utbildningar som t.ex. civilingenjörer, läkare, tandläkare och sjuksköterskor kodas.
- Till årgång 2004 användes en helt ny blankett till enkäten "Utbildning i annat land än Sverige" med mer specificerade frågor för att kunna selektera och koda civilingenjörer, läkare, tandläkare och sjuksköterskor.
- Summan av båda ovan nämnda förändringar i årgång 2004 innebar ett extra tillskott av civilingenjörer (+1 000 st), läkare (+450 st), sjuksköterskor (+200 st), tandläkare (+70 st), ekonomer (+1 900 st) i populationen utöver ordinarie examina. Gruppen systemerare tappar ett beräknat tillskott på ca 400 st p.g.a. förändrad blankett.
- Till årgång 2005 har uppgifter om grundskole- och gymnasieutbildning vid svenska skolor i utlandet använts. Knappt 100-talet poster/läsår mel-

lan 1999-2004.

- Till årgång 2005 har uppgifter avseende avklarad utbildning i specialskolor (grundskolenivå) under 2003-2004 använts. Cirka 60 personer respektive år.
- Till årgång 2005 har uppgifter avseende genomförd specialistsjuksköterskeutbildning 1994-2001 lagts in i Utbildningsregistret. Detta gäller cirka 10 000 specialistutbildningar som ej tidigare rapporterats till SCB, beroende på att specialistutbildning för sjuksköterskor under perioden 1994-2001 inte var en egen examen. Datainsamlingen är gjord av Socialstyrelsen. Förutom att personerna erhåller en specialistsjuksköterskekod höjer de sin nivå från tidigare 2- respektive 3-årig eftergymnasial till 4-årig eftergymnasial utbildning.
- Till årgång 2005 genomfördes en utvidgad enkät till samtliga utrikes födda i åldern 20-59 som saknade utbildningsuppgift i Utbildningsregistret årgång 2004 (den årliga ordinarie enkäten riktas endast till nyinvandrade personer). Svarefrekvensen var låg; av 48 000 utskickade enkäter inkom endast drygt 12 000 användbara svar.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Gruppen utrikes födda saknar uppgift om utbildning i mycket högre utsträckning än inrikes födda, vilket kan påverka jämförbarheten mellan dessa grupper. Det görs jämförelser av befolkningens utbildningsnivå mellan länder inom OECD (bl.a. i publikationen Education at a Glance). Befolkningens utbildningsnivå klassificeras där enligt ISCED.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Utbildningsregistret är den enda svenska registerkällan till statistik över befolkningens utbildningsnivå- och inriktning. Samanvändbarhet med annan registerstatistik är möjlig. Genom att utnyttja sysselsättningsregistret ges möjlighet att få en uppfattning om utbildningsnivån bland förvärvsarbetande respektive bland ej förvärvsarbetande.

I statistiken som bygger på 'Undersökningarna av levnadsförhållanden – ULF', finns uppgifter om utbildningsnivå- och inriktning. ULF är en urvalsbaserad intervjuundersökning. Således skiljer sig såväl metod som population i ULF jämfört med Utbildningsregistret.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistik över befolkningens utbildning läggs årligen in i SCB:s statistiska databaser. Dessa är gratis tillgängliga via Internet (<http://www.ssd.scb.se/databaser/makro/Produkt.asp?produktid=UF0506>).

Uppgifter om befolkningens utbildning publiceras också i Statistiska meddelanden (SM serie UF37). Sådana SM beräknas utkomma vartannat år. SM innehåller analyserande text, diagram och tabeller. Dessutom ingår statistik över befolkningens utbildning i statistiska årsböcker och andra publikationer.

Regional statistik om befolkningens utbildning finns tillgänglig via tabellpaketet 'Regionala tabeller - Högskolestatistik':
http://www.scb.se/templates/Standard_76710.asp

5.2 Presentation

Statistiken presenteras huvudsakligen i tabellform. I SM och andra publikationer finns även kommenterande och analyserande text.

5.3 Dokumentation

Information om Utbildningsregistret finns på SCB:s webbplats på Internet [http://\(www.scb.se\)](http://(www.scb.se)).

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning bearbetningar på primärmaterial. Tidigare årgångar av registret finns arkiverade på Riksarkivet. Data från Utbildningsregistret fr.o.m. 1990 finns i SCB:s databas LISA/LOUISE.

5.5 Upplysningstjänster

Upplysningar om statistik över befolkningens utbildning och Utbildningsregistret lämnas av Hans Odelholm, Michael Karlsson och Peter Hedberg, enheten för statistik om utbildning och arbete.

SCB, 701 89 Örebro. Telefon 019-17 60 00.
E-mail: ua@scb.se

Upplysningar om 'Regionala tabeller - Högskolestatistik' lämnas av Mats Haglund.